

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1007/2009 par tirdzniecību ar izstrādājumiem no reģioniem”

(COM(2015) 45 final – 2015/0028 (COD))

(2015/C 332/09)

Ziņotājs: Thomas McDONOGH

Eiropas Parlaments 2015. gada 12. februārī un Padome 2015. gada 20. februārī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1007/2009 par tirdzniecību ar izstrādājumiem no reģioniem”

(COM(2015) 45 final – 2015/0028 (COD)).

Par komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Lauksaimniecības, lauku attīstības un vides specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2015. gada 5. maijā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 508. plenārajā sesijā, kas notika 2015. gada 27. un 28. maijā (2015. gada 27. maija sēdē), ar 161 balsi par un 9 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. ES tiesību akta grozījums ir jāpieņem, lai izpildītu ieteikumus un nolēmumus attiecībā uz pamatregulu, ar kuriem PTO Strīdu izšķiršanas padome (SIP) nāca klajā 2014. gada 18. jūnijā, kad pieņēma ekspertu grupas un Apelācijas institūcijas ziņojumus.

1.2. Dažādām iestādēm, tostarp ES, būtu ievērojami jāpastiprina noteikumi un regulas par humānu nogalināšanu. Būtu jāveic visi iespējamie pasākumi, lai novērstu nevajadzīgas ciešanas roņu populācijai. Piemēram, jauno roņu nosišanu ar nūjām pavasarī Kanādā vislabāk varētu raksturot kā barbarisku, un pret to nepārtraukti cīnās dzīvnieku tiesību aizsardzības organizācijas visā pasaulē. EESK pauž sašutumu par šāda veida nokaušanu.

1.3. Attiecībā uz tradicionālajām medībām, ar ko iztikas nodrošināšanai nodarbojas inuīti, jānosaka reāli pārbaudāmas kvotas, tostarp pieļaujamās nogalināšanas metodes. Vienlaikus jāievēro dzīvnieku labturības principi.

1.4. Būtu pienācīgi jāuzrauga un jānodrošina kvotas, medību ierobežojumi un citu atbilstības jautājumu ievērošana.

1.5. Minimālās prasības izsekojamības sistēmai varētu formulēt kā prasību kopumu, kas jāizpilda ekonomikas dalībniekiem, kuri vēlas importēt Eiropas Savienībā, un kurā iekļauti trīs galvenie aspekti ⁽¹⁾:

- 1) identifikācijas prasības;
- 2) uzskaites un uzskaites prasības;
- 3) spēja sagatavot izsekojamības ziņojumus (pārbaude).

2. Ievads

2.1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra Regulā (EK) Nr. 1007/2009 par tirdzniecību ar izstrādājumiem no reģioniem (“pamatregulā”) ir noteikts vispārējs aizliegums minēto izstrādājumu laišanai Eiropas Savienības tirgū.

⁽¹⁾ Komisijas finansēts pētījums par pasākumiem attiecībā uz tirdzniecību ar izstrādājumiem no reģioniem; sagatavoja COWI sadarbībā ar ECORYS.

2.2. Pamatregulā paredzēts, ka no vispārējā aizlieguma ir atbrīvoti izstrādājumi no roņiem, kuri iegūti medībās, ko tradicionāli veic inuītu un citas iezemiešu kopienas un kas palīdz tām nodrošināt iztiku ("IK izņēmums").

2.3. Pamatregulā paredzēti arī izņēmumi attiecībā uz tādu izstrādājumu importu, kas iegūti no roņiem, kuri nomedīti tikai ar mērķi nodrošināt jūras resursu ilgtspējīgu pārvaldību, bez nolūka gūt peļņu un bez komerciāla nolūka ("RIP izņēmums"), kā arī uz gadījuma rakstura importu, kurā ietilpst tikai tādas preces, ko ceļotāji vai viņu ģimenes izmanto personīgām vajadzībām.

2.4. Īstenošanas regulā – Komisijas 2010. gada 10. augusta Regulā (ES) Nr. 737/2010 – paredzēti sīki noteikumi par to, kā īstenot pamatregulu.

2.5. Abus tiesību aktus (kopā saukti par "ES roņu izstrādājumu režīmu") Kanāda un Norvēģija apstrīdēja Pasaules Tirdzniecības organizācijā (PTO) strīdus lietā "EK – pasākumi, ar kuriem aizliedz izstrādājumu no roņiem importu un laišanu tirgū" (DS400 un DS401).

2.6. Lai gan PTO ziņojumos secināts, ka no roņiem iegūtu izstrādājumu aizliegumu principā var pamatot ar ētiskiem iebildumiem par roņu labturību, tomēr tajos iebilsts pret abiem izņēmumiem – IK izņēmumu un RIP izņēmumu.

2.7. Konstatēts, ka RIP izņēmums nav pamatots, jo iespējamā starpība starp komerciālo medību un RIP medību (nelielos apmēros, bezpeļņas nolūkā) komerciālajiem aspektiem nav pietiekama, lai to varētu uzskatīt par pamatotu nošķirumu.

2.8. Runājot par IK izņēmumu, lai gan principā šajā gadījumā saprātīgs nošķirums ir iespējams, Apelācijas institūcija lēma, ka daži šā izņēmuma formulējuma un piemērošanas elementi ir uzskatāmi par "patvaļīgu un nepamatojamu diskrimināciju".

2.9. Eiropas Savienība 2014. gada 10. jūlijā paziņoja Strīdu izšķiršanas padomei, ka tā ir iecerējusi īstenot ieteikumus un nolēmumus, ko SIP pieņēmusi šajā strīdā, tādējādi nodrošinot, lai būtu izpildīti ES pienākumi Pasaules Tirdzniecības organizācijā.

2.10. 2014. gada 5. septembrī Eiropas Savienība, Kanāda un Norvēģija vienojās, ka pieņemams termiņš, kurā jāizpilda SIP ieteikumi un nolēmumi, būtu 16 mēneši. Tas nozīmē, ka šis termiņš beigsies 2015. gada 18. oktobrī.

2.11. Izskatāmā tiesību akta priekšlikuma mērķis ir izpildīt SIP ieteikumus un nolēmumus attiecībā uz pamatregulu. Ar to arīdzan tiek izveidots juridiskais pamats, lai Regulu (ES) Nr. 737/2010 varētu saskaņot ar minētajiem nolēmumiem.

2.12. Iebildumi pret RIP izņēmumu tiek novērsti, RIP izņēmumu svītrojot no pamatregulas. Iebildumi pret IK izņēmuma formulējumu un piemērošanu tiek novērsti tādējādi, ka izņēmums tiek grozīts, proti, tā izmantošana tiek sasaistīta ar dzīvnieku labturību un tiek noteikti ierobežojumi no roņiem iegūtu izstrādājumu laišanai tirgū, ja medību apjomi vai citi apstākļi liecina, ka medības notiek galvenokārt komerciālos nolūkos.

2.13. Bez tam Komisijas eksperti kopā ar ekspertiem no Kanādas strādā pie vajadzīgās sertifikācijas sistēmas, lai Kanādas inuīti varētu izmantot izņēmumu par inuītiem saskaņā ar ES roņu izstrādājumu režīmu.

2.14. Dažādaajām iesaistītajām valdībām būtu jāizstrādā tirdzniecības struktūra, kas attiecas uz inuītu ražotajiem izstrādājumiem.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1. Roņu medības ir inuītu un citu iezemiešu kopienu kultūras un identitātes neatņemama sastāvdaļa un būtisks iztikas avots. Pilnīgs roņu medību aizliegums, kas tika noteikts pirms vairākiem gadiem, ņemot vērā sabiedriskās domas spiedienu, radīja dziļu krīzi inuītu kopienā, kur raksturīga nabadzība un nespēja nodrošināt izdzīvošanu. Pašlaik 90 % inuītu ir bez darba, un daudzi no viņiem ir pilnībā atkarīgi no sociālā nodrošinājuma. Šo iemeslu dēļ roņu medības, ko tradicionāli piekopj inuītu un citas iezemiešu kopienas, nesen atkal tika atļautas, ja tās ir iztikas avots.

3.2. EESK ierosina procesā starp Eiropas Komisiju un Kanādas valdību iesaistīt inuītu kopienas, lai kopīgi nolemtu, kā vislabāk nodrošināt inuītu tiesības uz turpmāku iztiku un vienlaikus aizsargātu roņus no starptautiskās tirdzniecības un izmiršanas.

3.3. Inuītu un citu iezemiešu kopienu piekoptajās medībās, tāpat kā visās citās roņu medībās, nav iespējams efektīvi un konsekventi izmantot patiesi humānus nogalināšanas paņēmienus. Tomēr, ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 1007/2009 mērķus, ir lietderīgi noteikt, ka izstrādājumus, kas iegūti inuītu un citu iezemiešu kopienu rīkotās medībās, Eiropas Savienības tirgū var laist ar nosacījumu, ka šīs medības notiek tā, lai pēc iespējas samazinātu medījamo dzīvnieku sāpes, stresu, bailes un citas ciešanas.

3.4. Regula (EK) Nr. 1007/2009 arī atļauj izņēmuma kārtā laist tirgū no roņiem iegūtus izstrādājumus gadījumos, kad medības veic tikai ar mērķi nodrošināt jūras resursu ilgtspējīgu pārvaldību.

3.5. Lai gan ir atzīts, ka medības, ko veic tikai ar mērķi nodrošināt jūras resursu ilgtspējīgu pārvaldību, ir nozīmīgas, tomēr praksē šādas medības ir grūti nošķirt no liela apjoma medībām, ko rīko galvenokārt komerciālos nolūkos. Tas var novest pie attiecīgo no roņiem iegūto izstrādājumu nepamatotas diskriminācijas. Tālab šāds izņēmums būtu jāsvīturo.

3.6. Jāatļauj laist tirgū tikai tādus izstrādājumus no roņiem, kuri iegūti medībās, ko piekopi inuītu vai citas iezemiešu kopienas, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) kopiena tradicionāli rīko šādas medības;
- b) medības palīdz kopienai nodrošināt iztiku un netiek rīkotas galvenokārt komerciālos nolūkos;
- c) medības tiek rīkotas tā, lai pēc iespējas samazinātu medījamo dzīvnieku sāpes, stresu, bailes un citas ciešanas, ņemot vērā kopienas tradicionālo dzīvesveidu un vajadzību pēc iztikas.

3.7. EESK atbalsta šos nosacījumus roņu izstrādājumu laišanai tirgū, taču ierosina Eiropas Komisijai nodrošināt samērīgu līdzsvaru starp roņu aizsardzību un inuītu kopienu nepieciešamību tos medīt izdzīvošanas nodrošināšanas nolūkā. Minēto nosacījumu nepragmatiska interpretācija praksē varētu kavēt inuītu medības uz roņiem.

3.8. EESK uzskata, ka ir lietderīgi:

- a) noteikt īpašu statusu roņu izstrādājumiem, ko inuīti ieguvuši saskaņā ar tradicionālo medību veidu, piemēram, "Tradicionālā veidā nomedijuši inuīti". Lai izvairītos no papildu starptautiskiem strīdiem, šajā gadījumā varētu būt noderīgi skaidri definēt šo koncepciju kā "nerūpniecisku ieguvi";
- b) izveidot izsekošanas, marķēšanas sistēmu un īpašu logotipu, lai uzraudzītu inuītu darbību un aizsargātu un informētu patērētājus;
- c) būtu jāapsver importa kvotu režīms, ja vērojama noteikumu ļaunprātīga izmantošana.

3.9. No roņiem iegūto izstrādājumu imports ir atļauts arī tad, ja importam ir gadījuma raksturs un tajā ietilpst tikai tādas preces, ko ceļotāji vai viņu ģimenes izmanto personīgām vajadzībām. Šādu preču veidam un daudzumam jābūt tādam, kas neliecina par to, ka tās ievē komerciālā nolūkā.

3.10. Tas, kā izsekojamību organizēs tālāk, būs atkarīgs no ieviestās sistēmas un dažādajām iesaistītajām pusēm noteiktās kompetences. Regulas par tirdzniecību ar izstrādājumiem no roņiem kontekstā šīs minimālās prasības būtu jāinterpretē šādi:

Identifikācijas prasības

Identifikācijas prasības principā ietver trīs elementus:

- mednieks (vai nu inuītu/iezemiešu kopienas mednieks, vai licencēts mednieks resursu pārvaldības vajadzībām), kam ir īpašs identifikācijas numurs,
- nodošanas stacija (kas norāda teritoriju/ģeogrāfiskās atrašanās vietu),
- produkts (informācija par darījumu starp mednieku un nodošanas staciju).

Ja medības nav tieši saistītas ar mednieku, nav nodošanas stacijas vai medības neaptver valsts līmeni, bet tikai īpašus reģionus, papildus minētajam vai tā vietā var būt nepieciešams noteikt elementu "medības".

3.11. Pieņemot lēmumu, kurš ir galīgs un saistošs, PTO ir jāsaprot pretrunīgi noteikumi starptautiskos nolīgumos, kas ir gandrīz 70 gadus veci. Ar vienu no šādiem noteikumiem aizliegta "patvaļīga vai neattaisnojama diskriminācija" starp valstīm. Citā paredzēts, ka valstis var rīkoties tādā veidā, kas "nepieciešams, lai aizsargātu sabiedrības morāles principus" ⁽²⁾.

3.12. "Par valsts diženumu un tās morālo attīstību var spriest pēc tā, kā tā izturas pret dzīvniekiem" ⁽³⁾.

Briselē, 2015. gada 27. maijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Henri MALOSSE

⁽²⁾ A. Butterworth and M. Richardson, *Marine. Policy* 38, 457.–469. lpp.; 2013. gads.

⁽³⁾ Mahatmam Gandijam piedēvēts citāts.